

NTO

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

REVIDERT NASJONALBUDSJETT 2023

UTTALELSE

Til: Finanskomiteen

Kopi: Familie- og kulturkomiteen

Dato: 15.05.2023

Nedenfor følger Norsk teater- og orkesterforenings (NTOs) uttalelse til revidert nasjonalbudsjett 2023, [Prop. 118 S \(2022-2023\)](#).

NTO er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innenfor musikk og scenekunst. Foreningen representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter. NTOs [50 medlemmer](#) består av programmerende og produserende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor, samt andre virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Marta Færevaa Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør

LØNNS- OG PRISJUSTERING

Vi er glade for at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett justerer lønns- og priskompensasjonen basert på nye anslag.

Det er gledelig at ABE-reformen er avvirket, og at regjeringen viser vilje til å opprettholde musikk- og scenekunstinstitusjonenes økonomiske rammer. Dette er avgjørende for å sikre den kunstneriske kjernevirksomheten.

Videre forutsetter vi at justeringen i rammetilskuddet til kommunesektoren setter kommunene og fylkeskommunene i stand til å følge opp sin andel av tilskuddet til de institusjonene som har delt finansiering.

Samtidig minner vi om at andre prognoseremiljøer anslo en langt sterkere prisvekst enn det som ble lagt til grunn i [Gul bok](#), jf. [NTOs høringsuttalelse til statsbudsjettet 2023](#). Vi håper Stortingets behandling av statsbudsjettene framover vil være basert på realistiske prognoser, og at behovet for justeringer i revidert nasjonalbudsjett eller tilleggspolisjoner ikke blir gjentakende.

Det er viktig at budsjettprosessene sikrer at konsekvensene av forslagene blir forstått og diskutert slik at Stortingets vedtak fattes på riktige premisser, så vel som at tilskuddsmottakerne sikres nødvendig forutsigbarhet.

Ellers savner vi en oversikt i proposisjonen over hvordan justeringen slår ut for hver enkelt virksomhet. I tillegg ville budsjettframlegget blitt mer oversiktlig og gjennomslutlig dersom samtlige av de faste musikk- og scenekunstinstitusjonene ble samlet på kap. 323 post 70 i stedet for at tilskuddene er spredt på ulike kapitler og poster slik som i dag.

PROSJEKTTILSKUDD

I tillegg til lønns- og prisjusteringen, kommer gledelige økninger til flere av musikk- og scenekunstinstitusjonene som vil bidra til å styrke tilbudet til publikum over hele landet.

Imidlertid registrerer vi at økningene er definert som engangstilskudd, selv om det i proposisjonen ikke kommer fram hvilke prosjekter midlene er knyttet til.

Vi ber Stortinget merke seg at det snarere er en *styrking av rammetilskuddet* som legger best til rette for kunstnerisk frihet, langsiktig planlegging og god måloppnåelse.

I den anledning viser vi også til Kultur- og likestillingsdepartementets [utkast til lovfesting av armlengdeprinsippet i kulturlova](#). Dette forslaget taler *mot* detaljert politisk styring gjennom prosjekttilskudd eller øremerkede tilskudd som begrenser institusjonenes muligheter til selv å prioritere ressursene innenfor gitte rammer.

INVESTERINGER

Det er fortsatt store etterslep i nødvendige investeringer i produksjons- og formidlingslokaler for musikken og scenekunsten. Vi er glade for midler til oppstart av prosjektering av nybygg for samlokalisering av Arktisk Filharmonik og Nordnorsk kunstmuseum i Tromsø, så vel som investeringsmidler til Haugesund Teater knyttet til nytt teaterbygg.

Vi er også glade for nødvendige midler for å sikre forsvarlig drift ved Nationaltheatret fram til en rehabilitering av det gamle bygget kan starte.

Ikke minst er vi glade for at Kvääniteater er foreslått investeringsmidler. Dette er en viktig anerkjennelse av teatrets betydning og behovet for å løfte fram og synliggjøre kvensk scenekunst, og et positivt signal fram mot statsbudsjettet for 2024 når det gjelder statens ansvar for å bidra til teatrets videre drift.

OPPTRAPPINGSPLAN

Vi minner om at lønns- og prisjusteringen *ikke* er friske midler som bidrar til å styrke musikk- og scenekunstinstitusjonenes kunstneriske handlingsrom, men altså er ment å rette opp det som regjeringen omtaler som en «utilsiktet innstramming».

De utfordringene som disse institusjonene står overfor, etter åtte år med akkumulerte kutt i rammen, fordrer en opptrappingsplan som kan sikre den nasjonale infrastrukturen for produksjon og formidling av musikk og scenekunst. Samlet er denne infrastrukturen av musikk- og scenekunstinstitusjoner svekket med over 115 millioner kroner i perioden 2015-2022.

En gjenoppbygging av økonomien er nødvendig for å sette disse institusjonen i stand til å ta kunstnerisk risiko og investere i kunstnerskap, kvalitet, utvikling og nyskaping – uten å kompensere gjennom økte billettpriser som går ut over tilgjengeligheten.

Innstrammingene har ført til færre produksjoner, forestillinger og spillesteder, redusert forestillings- og konsertformat og skrinlegging av nysatsinger og samarbeidsprosjekter. Mangfoldet og kvaliteten i tilbudet til publikum forringes, samtidig som innstrammingene har lagt et press på billettprisene i strid med institusjonenes egne ambisjoner og politiske oppfordringer om å senke tersklene for deltakelse.

Vi minner også om hvordan institusjons- og kunstnerøkonomien på dette området er vevet inn i hverandre. Ettersom det er marginalt eller ingenting å kutte i administrative funksjoner, må institusjonene kutte i antall involverte i produksjonene. Dette rammer først frilanserne med færre oppdrag å hente for både musikere, skuespillere, regissører, scenografer og andre kunstnere. I tillegg har innstrammingene ført til at enkelte av institusjonene ser seg nødt til å nedbemanne fast ansatte for å sikre driften.

NTO ser fram til at det første steget i en nødvendig gjenoppbygging av institusjonsøkonomien er en realøkning i rammetilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjonene i 2024.